Bond van
Cannabis Detaillisten
Brancheorganisatie voor
coffeeshopondernemers

Aan de Begeleidings- en evaluatiecommissie
experiment gesloten coffeeshopketen

Via het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum
Ter doorgeleiding aan de commissie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Amstelveen, 27 oktober 2026

Betreft reactie op de eerste vervolgmeting van het experiment gesloten coffeeshopketen (T1)

Geachte leden van de commissie,

Namens de Bond van Cannabis Detaillisten reageren wij graag op het onderzoek *Experiment gesloten coffeeshopketen — eerste vervolgmeting 2025*. Wij hebben kennisgenomen van het rapport, de bijbehorende aanbiednota van het WODC en de beleidsreactie van het kabinet. De onderzoeksbevindingen hebben wij naast de praktijkervaringen van coffeeshopexploitanten gelegd.

Ondernemers zijn blij dat zij binnen het experiment met een gereguleerde en gecontroleerde bevoorrading kunnen werken. Zij zien dat de keten functioneert en dat het aanbod en de uitvoeringspraktijk zich verder verbeteren. Vanuit die positieve ervaring delen wij graag aandachtspunten die kunnen helpen om de keten verder te ontwikkelen.

Wij waarderen dat het onderzoek de werking van de gesloten keten vanuit verschillende perspectieven belicht en ruimte geeft aan de ervaringen van ondernemers. Veel van de beschreven ontwikkelingen en aandachtspunten worden in de praktijk herkend.

De ervaringen verschillen per coffeeshop en gemeente. Waar ondernemers uiteenlopende ervaringen hebben, geven wij dat aan. Wij hopen dat deze bijdrage behulpzaam is bij de volgende metingen en uw uiteindelijke advisering.

Wat de gesloten keten in de praktijk oplevert

Voor deelnemende coffeeshops is een belangrijke verandering dat de bevoorrading binnen een gereguleerde, controleerbare en transparante keten plaatsvindt. Ondernemers hoeven hun bevoorrading niet langer via de illegale achterdeur te organiseren. Dat geeft rust in de bedrijfsvoering, voor ondernemers en personeel.

Klanten krijgen producten waarvan de herkomst bekend is, waarover informatie over de samenstelling beschikbaar is en die op kwaliteit en verontreinigingen zijn getest. Ondernemers noemen de constante kwaliteit als een voordeel dat klanten waarderen. Dit ondersteunt ook het gesprek over gebruik en productkeuze. Met track-and-trace zijn productbewegingen van teler tot verkoop navolgbaar, wat het toezicht op de geslotenheid van de keten ondersteunt.

Ondernemers maar ook gemeenten geven aan dat de hogere handelsvoorraad in de praktijk niet tot openbare-orde- of veiligheidsproblemen leidt. Ook melden zij dat een deel van de klanten die eerder vanwege het hasjaanbod waren uitgeweken inmiddels terugkomt. De coffeeshop blijft daarbij een plek waar de scheiding van markten, persoonlijk contact, voorlichting en consumptie onder toezicht samenkomen.

1. Een keten die zich verder ontwikkelt

Het rapport concludeert dat de basis van de gesloten keten staat en functioneert, terwijl de uitvoering zich nog verder ontwikkelt. Veel knelpunten zijn gaandeweg opgelost of beter hanteerbaar geworden. Tegelijkertijd

benadrukken de onderzoekers dat de eerste vervolgmeting een momentopname is en dat nog geen definitieve conclusies over de effecten kunnen worden getrokken.

Deze benadering biedt een belangrijk uitgangspunt voor onze bijdrage. De praktijk verandert en ervaringen kunnen inmiddels afwijken van de situatie tijdens de onderzoeksperiode. Wij hopen dat de volgende metingen deze ontwikkeling zichtbaar maken, met aandacht voor zowel verbeteringen als knelpunten die blijven bestaan.

2. Track-and-trace en controles

Het rapport beschrijft verbeteringen in track-and-trace, onder meer door koppelingen met kassasystemen. Ook komen administratieve lasten, registratiefouten en interpretatieverschillen aan bod.

De huidige ervaringen van ondernemers lopen uiteen. Sommige hebben geen klachten. Andere zijn dagelijks bezig met het controleren en corrigeren van afwijkingen. Storingen komen nog voor. Tijdens een storing kunnen nieuwe leveringen niet worden ingeboekt. De mogelijkheid om te blijven verkopen hangt volgens ondernemers af van het kassasysteem en de koppeling met track-and-trace. Ook de noodzaak van dubbele registratie verschilt per kassasysteem.

Storingen worden doorgaans als vervelend maar werkbaar beschreven en meestal snel opgelost. Bij controles wordt volgens ondernemers rekening gehouden met kleine afwijkingen.

Deze ervaringen sluiten aan bij het onderscheid dat het rapport maakt tussen verbeterde uitvoerbaarheid en een werking die nog niet volledig is uitgekristalliseerd. Wij hopen dat dit onderscheid ook in de verdere evaluatie behouden blijft.

3. Weekvoorraad

Het rapport beschrijft dat gemeenten pragmatisch omgaan met de weekvoorraad en daarbij verschillende werkwijzen hanteren. Dat herkennen ondernemers. Zij noemen onder meer berekeningen op basis van eerdere verkopen, afwijkingspercentages, seizoenscorrecties en afspraken op basis van hun eigen inschatting.

De huidige afspraken worden als werkbaar ervaren. Toch blijven verschillen en onduidelijkheden bestaan. Vanuit de ondernemers is ervoor gepleit de benodigde voorraad zelf te kunnen bepalen, mits deze wordt geregistreerd en goed beveiligd.

Wij geven deze gedachte graag mee als aanvulling op de beschreven ervaringen. Het zou waardevol zijn wanneer de verdere evaluatie laat zien welke werkwijzen in de praktijk goed functioneren en hoe deze aansluiten bij wisselingen in vraag en levering.

4. Assortiment en hasj

Het onderzoek laat een uitbreiding van het assortiment zien, maar beschrijft ook dat het gereguleerde hasjaanbod niet altijd aansluit bij de voorkeuren van klanten.

Ondernemers herkennen de schaarste aan hasj en populaire producten in de startfase. Inmiddels is volgens hen een goed basisassortiment beschikbaar. Dat betekent echter niet dat iedere coffeeshop dezelfde producten, kwaliteit of voorwaarden krijgt. De omvang van een coffeeshop, relaties met telers en gezamenlijke inkoop spelen daarbij volgens ondernemers een rol. Sommige ondernemers kunnen met reguliere afspraken krijgen wat zij nodig hebben. Andere ervaren beperkingen in hun mogelijkheden om zich met het assortiment te onderscheiden.

Bij hasj zijn betere variëteiten beschikbaar gekomen. Het karakter en de prijs van Nederlandse hasj sluiten volgens ondernemers echter niet altijd aan op traditionele buitenlandse hasj. Bijzondere soorten zijn bovendien niet steeds verkrijgbaar. Ondernemers melden ook dat een deel van de klanten die eerder vanwege het hasjaanbod waren uitgeweken inmiddels is teruggekomen.

Wij hopen dat de volgende metingen inzicht geven in deze veranderingen. Naast het aantal beschikbare producten zijn ook de aansluiting op klantvoorkeuren, de continuïteit van het aanbod en de toegang tot producten

voor verschillende coffeeshops relevant. Een groter aantal producten betekent niet automatisch dat iedere coffeeshop voldoende toegang heeft tot een passend en continu beschikbaar assortiment.

5. Prijzen en de verhouding tussen productie en afzet

Het rapport beschrijft dalende wietprijzen en zorgen van telers over mogelijke overproductie. Ondernemers signaleren een toenemende productie en verdere prijsdruk. Lagere prijzen kunnen helpen om kopers uit de illegale markt aan te trekken. Tegelijkertijd kunnen zij omzet en marges onder druk zetten. Ondernemers uiten zorgen over de financiële gevolgen van overproductie voor de stabiliteit van de keten.

Wij hopen dat de ontwikkeling van productie, afzet en prijzen in samenhang kan worden gevolgd, zodat ook de economische houdbaarheid van de keten zichtbaar wordt.

6. Aankoopgedrag, gebruik en de illegale markt

Het rapport laat zien dat bezoekers in interventiegemeenten gemiddeld meer wiet per transactie kopen, zonder een gemeten toename van de gebruiksfrequentie. De onderzoekers benoemen dat deze combinatie nadere duiding verdient.

Ondernemers noemen de constante kwaliteit, grotere verpakkingen en aankopen voor meerdere dagen als mogelijke verklaringen. Ook geven zij aan dat klanten producten aanvankelijk moesten uitproberen en later grotere hoeveelheden van hun voorkeursproducten zijn gaan kopen. Deze praktijkervaringen bieden mogelijke verklaringen voor de beschreven ontwikkeling.

Het rapport behandelt daarnaast prijs, aankoophoeveelheden en digitale aankoopkanalen op de illegale markt. Ondernemers herkennen het belang van deze factoren. Naast prijs spelen gemak en bereikbaarheid een rol. Illegale aanbieders kunnen bezorgen en grotere hoeveelheden aanbieden.

Ondernemers benadrukken ook de waarde van persoonlijk contact, voorlichting en consumptie onder toezicht. Bij illegale bezorging ontbreken deze mogelijkheden en de scheiding van de markten die de coffeeshop biedt.

Wij onderschrijven het belang van de kanttekening in het rapport dat het ontbreken van duidelijke signalen niet betekent dat er buiten de gesloten keten niets verandert. Wij hopen dat volgende metingen meer inzicht geven in mogelijke verschuivingen tussen aankoopkanalen en in de relatie tussen aankoopgedrag en gebruik.

7. THC en productinformatie

Het rapport beschrijft dat klanten sterk letten op het THC-percentage en minder op andere productinformatie. Dit wordt door ondernemers herkend. Zij wijzen op de mogelijkheid dat de huidige verpakkingsregels deze nadruk versterken. Ondernemers uiten daarnaast de zorg dat eventuele THC-limieten ertoe kunnen leiden dat klanten voor bepaalde producten uitwijken naar de illegale markt. Wij hopen dat dit mogelijke effect wordt betrokken bij de verdere beoordeling.

Ondernemers willen klanten breder kunnen informeren over productkenmerken, waaronder het terpenprofiel. Daarbij bestaat behoefte aan informatie die klanten mee naar huis kunnen nemen, bijvoorbeeld via een folder of QR-code. Ook geven ondernemers aan dat beperkingen op informatie over edibles de voorlichting kunnen bemoeilijken.

De ervaringen met demonstratieproducten verschillen. Een ondernemer met een breed assortiment geeft aan dat de grens van 150 gram knelt wanneer monsters regelmatig worden vernieuwd. Andere ondernemers gebruiken demonstratieproducten minder.

Het rapport geeft aan dat het bereik en de effectiviteit van preventie en informatievoorziening nog niet systematisch in beeld zijn. Wij hopen dat deze praktijkervaringen kunnen bijdragen aan verder inzicht daarin. Het aanvullende onderzoek van Trimbos lijkt ons zeer waardevol. We kijken uit naar de resultaten.

8. Veiligheid, leefbaarheid en verpakkingen

Het onderzoek vindt geen duidelijke veranderingen in criminaliteit die eenduidig aan het experiment kunnen worden toegeschreven. Ondernemers geven aan dat de hogere handelsvoorraad in hun praktijk niet tot openbare-orde- of veiligheidsproblemen leidt.

Bij de interpretatie van criminaliteitsgegevens wijzen ondernemers op verschillen in zichtbaarheid en registratie. Legale telers kunnen incidenten bij de politie melden, terwijl incidenten bij illegale teelt niet vanzelf in de registraties terechtkomen. Een eventuele stijging van geregistreerde incidenten binnen de legale keten kan daardoor deels een registratie-effect zijn en hoeft niet te betekenen dat de criminaliteit daadwerkelijk is toegenomen. Dit geven wij graag mee als aandachtspunt bij de vergelijking.

Het rapport beschrijft ook de gevolgen van verpakkingen voor opslag, verwerking en afvalstromen. Ondernemers merken daarnaast op dat de grotere verpakkingen op straat meer opvallen dan de vroegere zakjes. Zij zouden graag kleinere en biologisch afbreekbare verpakkingen zien.

9. Continuïteit

Het rapport beschrijft hoe onzekerheid over het vervolg van het experiment doorwerkt in investeringen en samenwerking. Ook coffeeshopexploitanten ervaren dat deze onzekerheid. Zij moeten nu beslissingen nemen over hun bedrijfsvoering, personeel en investeringen, terwijl het toekomstperspectief nog niet duidelijk is.

Die onzekerheid kan daarmee ook de ontwikkeling en uiteindelijk de uitkomsten van het experiment beïnvloeden. Wanneer ondernemers investeringen uitstellen, heeft dat gevolgen voor de verdere verbetering van de keten. Wij hopen dat deze invloed van het onzekere toekomstperspectief wordt meegenomen bij de beoordeling van de resultaten.

Juist daarom vinden wij het jammer dat het kabinet geen KPI's heeft geformuleerd. Wij begrijpen de toelichting dat het experiment gericht is op het verkrijgen van nieuwe inzichten en dat de onderzoekssituatie complex is. Tegelijkertijd zouden vooraf geformuleerde beoordelingscriteria ondernemers meer houvast hebben kunnen bieden bij hun verwachtingen over het vervolg.

De besluiten over het vervolg liggen bij het kabinet. Wij hopen dat uw advisering helpt om inzichtelijk te maken welke voorwaarden nodig zijn om de positieve ontwikkelingen binnen de gesloten keten te behouden en verder uit te bouwen.

Wij waarderen uw werk aan de begeleiding en evaluatie van het experiment en hopen met deze aanvullende ervaringen een bruikbare bijdrage te leveren. Wij kijken uit naar de volgende vervolgmeting en de inzichten die deze zal bieden in de verdere ontwikkeling van de gesloten keten. Waar aanvullende informatie behulpzaam is, denken wij graag mee en lichten wij onze ervaringen graag toe.

Met vriendelijke groet,

Simone van Breda
Voorzitter
Bond van Cannabis Detaillisten (BCD)